

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2021. április 27.

A Számvevőszék első áttekintése egy korábban még nem ellenőrzött területről: kockázatok és kihívások a nem uniós országok által az Európai Uniónak és egyes tagállamainak nyújtott pénzügyi hozzájárulások kapcsán

Az Európai Uniónak és tagállamainak több nem uniós ország nyújt pénzügyi hozzájárulásokat. E hozzájárulások kezelése nem mentes a kockázatoktól, néhány ilyen kockázat a brexitre vezethető vissza. Mindezt az Európai Számvevőszék ma közzétett – e kevéssé ismert témában első – átfogó áttekintése ismerteti. Az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) tagállamai közvetlen pénzügyi hozzájárulásokat is nyújtanak egyes uniós tagállamoknak az EFTA-tagállamok számára az Unió belső piacához hozzáférést biztosító megállapodáscsomagok alapján. E hozzájárulások jelentős bonyodalmakkal is járnak, mivel biztosítani kell, hogy arányban álljanak a belső piachoz való hozzáféréstől fakadó előnyökkel, illetve megfelelően kiegészítsék az uniós fellépéseket, és ezzel egyidőben a kettős finanszírozás kockázatát is a lehető legkisebbre csökkentsék.

Az Unió bevételének mintegy 1%-a 18 nem uniós ország hozzájárulásaiból származik. Ez a 2014–2019-es időszakban összesen mintegy 7 milliárd eurót tett ki, ebben az időszakban a legtöbb hozzájárulás Svájc és Norvégia (egyenként 2,2 milliárd euró), valamint Törökország (1,3 milliárd euró) és Izrael (1,0 milliárd euró) részéről érkezett. Ezek a hozzájárulások lehetővé teszik a nem uniós országok számára, hogy részt vehessenek olyan uniós programokban és tevékenységekben, mint például a Horizont 2020 vagy az Erasmus+. A közvetlenül az Uniónak fizetett hozzájárulásokon kívül a négy EFTA-tagállam (Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc) évente átlagosan 0,5 milliárd euró hozzájárulást is nyújt közvetlenül egyes tagállamoknak: céljuk az Unió kohéziós politikájának kiegészítése az Unió és az Európai Gazdasági Térség területén a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentése révén.

„Áttekintésünk célja, hogy átfogó képet adjon azokról az – egyelőre kevéssé ismert – pénzügyi hozzájárulásokról, amelyeket nem uniós országok nyújtanak közvetlenül az Uniónak és egyes

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által készített áttekintésről. Az áttekintés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján: eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tagállamainak – jelentette ki François-Roger Cazala, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – Munkánk most először tárja fel azokat a kihívásokat, amelyekkel az Unió e hozzájárulások és kezelésük kapcsán szembesül.”

Az egyik ilyen kihívás az átláthatóság és az elszámolhatóság előmozdítása az érdekelt nyilvánosság és a költségvetési hatóságok javára, az egyes nem uniós országok adott programokhoz és tevékenységekhez nyújtott hozzájárulásait bemutató, rendszeresen közzétett és részletes jelentések révén.

Amint a számvevők rámutattak, rövid távon a brexit hatásainak a kezelése is jelentős nehézséget jelent a nem uniós országok által az Uniónak nyújtott hozzájárulások tekintetében. A brexit a nem uniós országok által nyújtott hozzájárulások általános növekedését fogja eredményezni, mivel a kilépés befolyásolja az egyes hozzájárulások kiszámítási módját.

A számvevők az EFTA-tagállamok által közvetlenül egyes uniós tagállamoknak (vagyis nem az uniós költségvetésbe) fizetett hozzájárulásokkal kapcsolatos kihívásokra is rámutatnak, ugyanis ezekre az összegekre az uniós intézményeknek nincs közvetlen rálátásuk. Ezek a hozzájárulások úgy is tekinthetők, mint az EFTA-országoknak az Unió belső piacán való részvételükért történő ellentételezése. Noha a tárgyalások bizonyos mértékig figyelembe veszik az ezen államok számára a belső piacon való részvételükből származó előnyöket, a teljes hozzájárulás összege politikai megállapodás eredménye, és ennek kiszámítását nem támasztja alá konkrét módszertan. Az Unió számára az jelenti a kihívást, hogy az ezen országokkal a jövőben folytatott tárgyalások során a pénzügyi hozzájárulások arányban álljanak az ezen országok számára a belső piachoz való hozzáféréstől származó előnyökkel.

Ami a közvetlenül az egyes tagállamoknak nyújtott hozzájárulások végrehajtását illeti, két különálló jogszabályi keret és irányítási, beszámolási, belsőkontroll- és ellenőrzési rendszer létezik (norvég/EGT-támogatások, illetve Svájcnak a kibővített Unióhoz való hozzájárulása). E hozzájárulások célja az uniós kohéziós politika kiegészítése, amely politika különböző rendeleteknek és eljárásoknak egy harmadik rendszerére épül. Így egyes tagállamokban három különböző irányítási rendszer létezik hasonló uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósítására. A három irányítási rendszer komplex együttes létezésének szempontjából a fő kihívás az eredményes koordináció megvalósítása, a kiegészítő jelleg maximalizálása és az intézkedések kettős finanszírozása kockázatának csökkentése.

Háttérinformáció

E pénzügyi áttekintés céljára a 2014 és 2019 közötti időszakot elemeztük. Áttekintésünk tárgya egyrészt a Horizont 2020 és az Erasmus+ (a legnagyobb összegű hozzájárulások ezekre a programokra irányulnak) példája alapján az egyes uniós programokhoz és tevékenységekhez nyújtott hozzájárulások, másrészt az EFTA-országok által közvetlenül egyes uniós tagállamoknak fizetett (jelentős összegű) hozzájárulások. Az áttekintés emellett közvetlenül egyes tagállamoknak nyújtott hozzájárulásokkal is foglalkozik (EGT-/norvég támogatások, illetve Svájc hozzájárulása).

A 2014–2019-es időszakban az uniós költségvetéshez hozzájáruló 18 nem uniós ország az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) tagállamai (Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc), az uniós tagjelölt államok (Albánia, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia és Törökország), a potenciális tagjelölt államok (Bosznia-Hercegovina és Koszovó), a szomszédságpolitikában részt vevő országok (Örményország, Grúzia, Izrael, Moldova, Tunézia és Ukrajna), valamint a Feröer szigetek voltak.

Ez a dokumentum nem ellenőrzési jelentés, hanem a 2020. év decemberével bezárólag kifejezetten erre a célra gyűjtött, nyilvános információkon alapuló áttekintés.

„A nem uniós országok által az Európai Uniónak és a tagállamoknak nyújtott pénzügyi hozzájárulások” című számvevőszéki áttekintés 23 uniós nyelven érhető el a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A sajtó rendelkezésére áll:

A Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu